

Závěry Rady o potřebě prosazovat otázku kulturního dědictví napříč politikami EU

(2018/C 196/05)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

PŘIPOMÍNÁJÍC, ŽE:

1. vedoucí představitelé členských států EU a orgánů EU formulovali v Římském prohlášení ze dne 25. března 2017 vizi „Unie, která občanům skýtá nové příležitosti ke kulturnímu a společenskému rozvoji“ a „která chrání naše kulturní dědictví a propaguje kulturní rozmanitost“⁽¹⁾;
2. Evropská rada ve svých závěrech ze dne 14. prosince 2017⁽²⁾ vyzvala členské státy, Radu a Komisi, aby v souladu se svými příslušnými pravomocemi pokročily v práci s cílem využít příležitosti Evropského roku kulturního dědictví 2018⁽³⁾ ke zvýšení povědomí o společenském i hospodářském významu kultury a kulturního dědictví.

UZNÁVAJÍC, ŽE:

3. v současné době je na kulturu kladen důraz v politické agendě EU, což potvrdilo jednání lídrů v Göteborgu, které se uskutečnilo v listopadu roku 2017 a během něj lídři uznali význam kultury, pokud jde o budování inkluzivních a soudržných společností a udržení konkurenceschopnosti Evropy⁽⁴⁾;
4. tento vývoj je opětovným potvrzením hodnoty dobré spolupráce na úrovni EU v oblasti kulturního dědictví a stvrzením toho, že otázku kulturního dědictví je třeba začleňovat do dalších odvětvových politik a opatření za účelem maximalizace jeho společenského a hospodářského přínosu;
5. výzvy v sociální a ekonomické oblasti, jimž v poslední době Evropská unie čelí, vyžadují opatření, která posílí vazby uvnitř našich společností i mezi nimi. Kulturní dědictví jako zdroj poznání a vzájemného porozumění může působit jako jedna z hybných sil tohoto procesu tím, že posílí pocit sounáležitosti se společným evropským prostorem. Taková opatření by se kromě toho mohla stát základem pro zachování evropské solidarity a integrity Evropské unie, přičemž současně by podporovala kulturní rozmanitost a zajišťovala její ochranu;
6. kulturní dědictví v celé jeho rozmanitosti a ve všech jeho podobách – hmotné a nehmotné, nemovité a movité, digitální a digitalizované⁽⁵⁾ – je hodnotou samo o sobě, dědictvím dochovaným z naší minulosti a strategickým zdrojem pro udržitelnou budoucnost Evropy, přičemž současně napomáhá reagovat na společenské, hospodářské a environmentální výzvy na různých úrovních – od místní, celostátní a regionální až po evropskou a dokonce i celosvětovou;
7. kulturní dědictví Evropy je svojí povahou dynamické a je dále obohacováno prostřednictvím zkoumání společné minulosti evropských národů a díky neustále se vyvíjejícím iniciativám a programům. Kulturní dědictví je tedy rovněž zdrojem inspirace současného umění a kreativity, které se zase mohou stát kulturním dědictvím zítřka.

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY A KOMISI, ABY V RÁMCI SVÝCH PŘÍSLUŠNÝCH PRAVOMOCÍ A ZA ŘÁDNÉHO DODRŽENÍ ZÁSADY SUBSIDIARITY:

8. prosazovaly otázku kulturního dědictví v příslušných politikách EU a podporovaly informovanost zainteresovaných stran o vzájemných výhodách začleňování této otázky do dalších odvětvových politik, jakož i o možnostech financování v oblasti kulturního dědictví⁽⁶⁾, mimo jiné i poskytováním včasných informací zainteresovaným stranám ohledně fondů EU, jež jsou pro oblast kulturního dědictví k dispozici;

(1) <http://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2017/03/25/rome-declaration/pdf>

(2) Dokument EUCO 19/1/17 REV 1.

(3) Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/864 ze dne 17. května 2017 o Evropském roku kulturního dědictví (2018) (Úř. věst. L 131, 20.5.2017, s. 1).

(4) Dokument EUCO 19/1/17 REV 1 a příspěvek Evropské komise k setkání vrcholných představitelů 17. listopadu 2017 v Göteborgu (sdělení o posilování evropské identity prostřednictvím vzdělávání a kultury), dokument 14436/17.

(5) Závěry Rady ze dne 21. května 2014 o kulturním dědictví jako strategickém zdroji pro udržitelný rozvoj Evropy (Úř. věst. C 183, 14.6.2014, s. 36).

(6) Mapování opatření v oblasti kulturního dědictví v politikách, programech a činnostech EU – http://ec.europa.eu/culture/library/reports/2014-heritage-mapping_en.pdf.

9. aniž by byla dotčena jednání o příštím víceletém finančním rámci, posoudily, zda by ve vhodných případech bylo možné explicitnějším způsobem zaměřit příslušné programy EU na zachování a ochranu společného evropského kulturního dědictví. Toho by mohlo být dosaženo jednak zohledněním kulturního dědictví při přípravě a provádění daných programů, ale rovněž tím, že by kulturní dědictví označily za strategický cíl v rámci svých priorit;
10. podporovaly inovace, udržitelnost a sociální začleňování prostřednictvím zvláštních projektů zaměřených na kulturní dědictví, které by měly evropský rozměr a přidanou společenskou hodnotu, mimo jiné i uplatňováním hlediska rovnosti žen a mužů;
11. podporovaly spolupráci mezi evropskými výzkumnými pracovníky, odborníky a institucemi vzdělávání a odborné přípravy s cílem podpořit vysoce kvalitní dovednosti, odbornou přípravu a předávání znalostí v tradičních i nově vznikajících profesích v oblasti kulturního dědictví;
12. dále posílily zásadu participativní správy kulturního dědictví prostřednictvím analýzy stávající praxe při správě kulturních záležitostí, ve vhodných případech určením opatření, která by učinila správu kulturních záležitostí otevřenější, participativnější, efektivnější a soudržnější, jakož i prostřednictvím sdílení osvědčených postupů;
13. určily osvědčené postupy uplatňované na vnitrostátní a mezinárodní úrovni a usnadnily jejich výměnu tím, že budou podporovat mobilitu odborníků působících v kulturním odvětví v Evropě ⁽¹⁾;
14. prohloubily a rozšířily dialog s organizacemi občanské společnosti, evropskými občany a zejména evropskou mládeží s cílem dosáhnout hlubšího porozumění skutečnosti, že evropské kulturní dědictví přispívá k posílení společné evropské identity v celé její rozmanitosti kultur, jazyků a dědictví;
15. nadále podporovaly kulturní dědictví jako důležitý prvek strategického přístupu EU k mezinárodním kulturním vztahům, jakož i podpory mezikulturního dialogu;
16. prováděly společná a koordinovaná nadnárodní opatření ⁽²⁾ s mezinárodními organizacemi za účelem udržitelného zachování a ochrany kulturního dědictví a v souladu s Agendou pro udržitelný rozvoj 2030 ⁽³⁾;
17. prosazovaly podporu pro digitalizaci kulturního dědictví jako nástroje umožňujícího otevřený přístup ke kultuře a poznání, a podněcovaly tak inovace, kreativitu a participativní správu kulturního dědictví;
18. zpřístupňovaly on-line výsledky, zprávy a hodnocení související s iniciativami a projekty financovanými EU a zaměřenými na kulturní dědictví systematictějším a uživatelsky vstřícnějším způsobem;
19. využily příležitosti Evropského roku kulturního dědictví 2018 k formulování společné a komplexní strategické vize kulturního dědictví a zajistily jeho odkaz tím, že vypracují konkrétní opatření. Tam, kde je to možné, lze usilovat o synergií se strategií evropského kulturního dědictví pro 21. století vypracovanou Radou Evropy;
20. podpořily vypracovávání fakticky podložených politik prostřednictvím pokračující spolupráce s Eurostatem a národními statistickými úřady při shromažďování spolehlivých údajů o společenském a hospodářském přínosu kulturního dědictví a přispěly k podobnému úsilí, jež na mezinárodní úrovni vynakládají organizace jako UNESCO a Rada Evropy ⁽⁴⁾.

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY, ABY ZA ŘÁDNÉHO DODRŽENÍ ZÁSADY SUBSIDIARITY:

21. uznaly úlohu kulturního dědictví v příslušných vnitrostátních odvětvových programech spolufinancovaných EU s cílem zachovat hodnotu a význam kulturního dědictví v zájmu místního obyvatelstva a budoucích generací a plně rozvinuly potenciál dědictví jako zdroje hospodářského rozvoje, sociální soudržnosti a kulturní identity;
22. pokračovaly ve spolupráci tím, že zváží priority a činnosti, které by měly být začleněny do nového pracovního plánu pro kulturu po roce 2019, a to v souvislosti se začleněním otázky kulturního dědictví do dalších politik EU.

⁽¹⁾ Dokument EUCO 19/1/17 REV 1.

⁽²⁾ [http://undocs.org/S/RES/2347\(2017\)](http://undocs.org/S/RES/2347(2017)).

⁽³⁾ V souladu s Agendou OSN pro udržitelný rozvoj 2030, <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf>

⁽⁴⁾ Například Přehled kulturních politik a trendů.

VYZÝVÁ KOMISI, aby:

23. při plánování, provádění a hodnocení politik EU nadále zohledňovala jejich přímý i nepřímý dopad na posílení, zachování a ochranu evropského kulturního dědictví a zejména potřebu pokynů ve věci kvality s cílem zajistit, že investice EU nepoškodí nebo nezmenší hodnotu kulturního dědictví;
24. pokračovala ve stávajícím dialogu a spolupráci se sítěmi existujícími v oblasti kulturního dědictví, které již získaly cenné zkušenosti a prokázaly svoji odbornou způsobilost v této oblasti ⁽¹⁾;
25. dále rozvíjela spolupráci s UNESCO a Radou Evropy v otázkách společného zájmu v rámci politik a postupů týkajících se kulturního dědictví, včetně boje proti nedovolenému obchodování s kulturními statky, zejména v oblastech konfliktů;
26. usilovala o synergii s úmluvami UNESCO a Rady Evropy, jež stanoví mezinárodní zásady pro zachování, ochranu a správu kulturního dědictví, jako je rámcová úmluva Rady Evropy o hodnotě kulturního dědictví pro společnost (Faro 2005).

⁽¹⁾ Jako je například evropské fórum představitelů institucí památkové péče, evropské fórum představitelů institucí památkové péče zaměřené na legislativní činnost a reflexní skupina „EU a kulturní dědictví“.